

Velja po pošti:
za celo leto naprej... 60—
za en mesec... 5,50
za inozemstvo... 70—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej... 58—
za en mesec... 5—
v pravi prejemni mesečno... 4,50
Sobotna izdaja:
za celo leto... 10—
za inozemstvo... 15—

SLOVENEK

Inserati:
Enostopna petstvarata (58 mm široka in 3 mm visoka ali sje prostor)
za enkrat... po 50 v
za dva in večkrat... 45,,
pri večjih naročitih primerem popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostopna petstvarata K 1—
izhaja vsak dan (vzamej po nedeljek in dan po praznikih, ob 5. uri zjutraj).

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bozn. -banc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Na pot v Pariz.

Skupina ljudi stopi pred fotografski aparat. Skraja popolnoma neovirano občevanje, potem nastop v vrste, razvrščanje, na zadnje gledanje v aparat in končno napeta pozornost na eno točko. Fotografski aparat se odpre — zapre in slika je gotova.

Ko se je izvršil slom centralnih vlasti, je bilo skraja veliko govorjenja o novonastalih državnih enotah in njihovem razmerju med seboj in do drugih držav. Toda polagoma se je začela osredotočevati pozornost na drugo točko. Narodi so se začeli ozirati v Pariz. Tu so se začele razvrščati skupine držav in narodov. Poročnost je vedno večja. Mirovna konferenca se je pričela. Svet pričakuje novo sliko, novo evropsko karto.

Nekateri zastopniki naše mlade jugoslovanske države se že nahajajo v Parizu. Drugi osobito Slovenci z dr. Žolgerjem na čelu odhajajo te dni v Pariz. Seboj nesejo upi in tače slovenskega naroda, da bo v novi državi nerazdeljeno združen, da noben drobec ne bo pripadel bodisi italijanskemu ali mažarskemu ali sosedu. S seboj nesejo predloge za meje, kakor jih želi in zahteva slovenski narod, da bo zasigurano ne le narodno, ampak tudi naše kulturno in gospodarsko življenje. Up in strah slovenskega naroda je odsej izročil našim zastopnikom v Parizu.

Vsem gospodom, ki gredo v Pariz, popolnoma zaupamo, ker vemo, da so navdani istega rodoljubnega čustva kakor mi sami. Toda, ko pridejo v Pariz, bo razlika med nami in njimi. Mi ostanemo doma v obližju ljudi, ki istotako čutijo kakor mi, ki dan za dnem čujejo vesti, ki prihajajo preko osovražene okupacijske linije ali iz našega nesrečnega Korotana. Gospodje v Parizu pa bodo stali na mah v sredini ljudi, ki jim bodo prigovarjali, jih pregovarjali, jih pridobivali s prijaznim, resnim, grozečim obrazom, naj ne bodo glede vsake točke na meji trdi, naj ne izgubijo z vidika celote v sled neznačnih brezpomembnih malenkosti, naj se vedejo kot dovršeni diplomatje, naj nastopajo kot širokoobzorni ljudje.

V tem oziru leži nevarnost, ki preti naši delegaciji v Parizu. Zato obračamo njihovo pozornost ravno na to točko. V vrvenju diplomacije v Parizu naj ostanejo trdi, neizprosnji, jekleni.

To željo dajemo danes našim delegatom na pot v Pariz. Upamo, da se vrnejo z veliko Jugoslavijo, v kateri ne bo manjkalo ne enega naših bratov.

Mera je polna!

PRVI GOVOR SLOVENSKEGA POSLANCA V DRŽAVNEM VEČU.

Visoka zbornica! Moj govor bo kratek in jasean, a resen.

Umestno bi sicer bilo, da bi se danes, ko prvič povzemam besedo v Državnem Veču, poklonil Jugoslaviji in jo proslavljal z vznesenimi besedami. Toda, to bi se ne spodobilo. Jugoslavija stoji pred nami z ranami, iz katerih teče topla, dragocena kri. Ranjencem se ne poklanjamo, njim vezemo rane ter donšamo pomoč.

Jugoslavija krvavi. Italijan ji je odtrgal z grabežljivo roko del Kranjske, Goriške, Trst in Istro. Raztegnil je čez te dežele svojo suvereno oblast.

Toda to ni vse. Nad našimi brati ne izvršuje poštene in pravične oblasti, ampak kruto oblast. Oskrunjajo nam žene in dekleta, mladeniče in može nam zapirajo v ječe, otrokom jemljejo šole, njih prehrana nas ne varuje povsod lakote. Po naši zemlji hodita žalost in obup, v naših hišah sta gosta gnev in jeza. Italija bi sploh ne smela priti v naše kraje, in ako se to ni znalo zabraniti, morala bi priti kot odposlanka prijateljica ententa. A prišla je k nam kot surova sovražnica.

Kakor so Nemci in Madžari besneli proti nam v Sremu, Slavoniji, Bosni in Hercegovini, kakor se je nemški barbarizem razlil čez celo Srbijo, kakor so divjali Bolgari proti Srbom, tako kruto in barbarsko ravna Italijani z našimi brati.

Mera je polna! Mi tega ne moremo več prenašati! Lok je skrajno napet! Mi stojimo pred kritičnimi trenotki!

Svoj govor sklepam, da se obračam na zunanjeja ministra dr. Trumbića s temi vprašanji: 1. Ali so mu došle vse priporočke Narodne vlade in Narodnega Veča v Ljubljani glede okupiranega slovenskega ozemlja? 2. Ali je naznanil ententi vsa našilja, preganjanja, grozodejstva Italijanov nasproti našemu ljudstvu in zahteval od pomoči? 3. Kako je ententa odgovorila in kako nam bo odomogla?

S tem končujem. (Splošno odobravanje v vsej zbornici, pri vseh strankah in skupinah.)

Ureditev naše valute.

Zagreb, 14. jan. 1919.

Po dolgih posvetovanjih je vendar dospelo do vidnih ukrepov glede reguliranja naše valute. Te dni so začeli žigosati avstro-ogrski bankovce po celi naši državi

in po 20. januarju bodo veljali pri nas samo žigosani bankovci. Namen tega žigosanja je predvsem, da se določi količina kronskih in levskih bankovcev, ki se nahajajo v področju države SHS. To število se sicer natančno ne bo dalo dognati, ker bo marsikdo iz Avstrije in Mažarske donesl bankovce k nam na žigosanje. Ko bo enkrat imeo finančno ministrstvo natančen pregled o vsoti kronskih in levskih bankovcev, bo šele lahko določilo razmerje, po katerem se bodo isti zamenjali za našim novim državnim novcem, z dinarji. Popu noma gotovi pa smo že lahke sedeti, da bomo dobili za 100 kron manj kot 50 dinarjev. Ta razlika v vrednosti bo pomenila veliko gospodarsko krizo, posebno za srednje in nižje stanove, ako ne bodo istočasno padle sorazmerno tudi cene blagu, kar se pa po dosedanjih izkušnjah ne bo zgodilo, ker imamo vse premalo blaga.

Jako podučljivo nam mora biti stanje, ki je nastalo v od Italije okupiranih krajih, kjer je določila italijanska vlada razmerje 100 : 40. Proti vsemu pričakovanju od Italijanov ni nobeden hotel zamenjati krone po tem tečaju, da, celo lire, ki so jih imeli, so prodali takoj po tej ceni, ker upajo, da jih bodo kesneje lahko dražje zamenili.

Pri nas bomo morali gledati posebno na to, da bodo ravno oni sloji, ki so ta papirnati denar pošteno zaslužili, to je naš kmet, delavec in uradnik, kateri pa niso imeli toliko finančnega znanja, da bi predvideli usodo teh slabih bankovcev, imeli kolikor mogoče malo škode. Vsi vemo, da je največ papirnatega denarja ravno pri teh, medtem, ko so kapitalisti znali začasa spremeniti papir v mobilije in vrednostne papirje.

Pričakujemo torej, da bodo naši zastopniki uvaževali pri določitvi zamenjalne vrednosti ta dejstva ter preprečili veliko krivico ljudem, ki so temelj naše nove države. Naša vlada mora pokazati, da ji je v resnici v prvi vrsti na srcu dobrobit vseh državljanov in ne posameznih kapitalističnih skupin.

Jasno je, da bo morala v tem slučaju založiti država diferenco med efektivno vrednostjo krone in med ceno, ki jo bi določila vlada pri zamenjavi. A to razliko bi potem plačali vsi državljani sorazmerno, torej bi nosili to breme vsi skupaj in ne samo eden del. Važno pa je tu vprašanje, kako bodo drugod zamenjavali krone. Obstaja namreč v slučaju, da bi mi zamenjavali krone dražje kot v Avstriji, Češki ali Ogrski, velika nevarnost, da bi te de-

žele poplavlile s svojimi bankovci naše trge in bi mi torej morali plačevati še za tuje državljane. Preprečiti se ne da to z nobenimi zabranjenji uvozi, ampak samo s sporazumljenjem z drugimi državami bivše monarhije, da se ustanove povsod isti pogoji pri zamenjavanju. Ker imajo vse države velik interes, da kolikor mogoče hitro in brez velikih gospodarskih pretresljev uredijo svojo valuto, je pričakovati, da bi se našel sporazum. Ako bi pa mogoče druge države ne hotele na ta način urediti denarnega vprašanja, potem bi ostalo še eno sredstvo, sicer jako drakonično, a bi vsaj dovedlo do zaželenega uspeha. Ko bi namreč dotiskali dovolj dinarskih bankovcev, bi morali prekiniti za par dni vsak promet s tujino, zastražiti dobro mejo in vzeti ta čas vse krone iz prometa ter jih zameniti z dinarji. Razmerje obeh valut pa bi moralo ostati do zadnjega momenta tajno, da ne bi kaki špekulanti privlekli še več tega papirja k nam. Premagati bi bilo sicer velike tehnične težkoče, a ker je zadeva tako velikega pomena, se ne smemo tega ustrašiti.

Ureditev denarnega vprašanja je zelo nujno potrebna in naš kmet, uradnik in delavec pričakujejo z upravičenjem, da se bodo njih potrebe upoštevale.

Naselitev beguncev.

Zavaddal.

Položaj, v katerega je pahnila usoda naše begunce, je za veliko število usodepoln. Ne samo, da jim je doma gospodarstvo s celim inventarjem uničeno, porabili so tudi morebitne prihranke in izkupicek za živino in druge stvari. Če premislimo položaj teh ljudi in njih perspektivo za bodočnost, posebno tistih iz kraških vasi Selo, Kostanjevica in sličnih, kjer so ne samo hiše, ampak tudi polja in travniki tako uničeni, da se bo komaj kedaj v delu in denarju naložen kapital izplačal, se pač vsiljuje vprašanje, ali bi ne bilo umestno porabiti te družine za kolonizacijo na Štajerskem, Koroškem in v Medmurju. Prepričan sem, da bi ti ljudje tvorili najboljšo stražo ob naši meji, kjer je mešano prebivalstvo. Izpeljava načrta pa bi ne bila posebno težavna. Naša sveta narodna dolžnost bi bila, tista posestva, ki jih je Švedmarka pod pritiskom nakupila, razlastiti. Dalje bo veliko število posestev nemčurjev in nemških krogov, ki jim življenje v Jugoslaviji ne bo prijalo in ki bodo zelo radi svoje posestvo prodali po primerni ceni. Slednjič pridejo še vpoštev veleposestva tujcev, ki niso opravičena v tem obsegu in so protisocialna.

LISTEK.

Ivan Bežnik: *Fr. Bežnik*
Težka slika.

V onem strašnem času nismo mogli niti dihati. V srcu je gorelo, v očeh peklo, v rokah je skelelo, v krvi je tlelo. Nihče ni zinil glasu, pa so vendar vsi kričali. Kričali so z očmi in rokami, kričali so s svojim telesom in svojo okoliščino. Vsi so razumeli, a vsi so trepetali. Krik in molk, bolečina in tiha radost prihoda so bivali v enem srcu, butali ob eno in isto steno.

Na vsakem oglu je stal policaj, plačano uho se je stisnilo celo pod mize, slednje drevo, vzrasteno po božji volji, je bilo pripravljeno za vislice.

Skozi zidove so prihajali glasovi, izpod zemlje same so rastle kljice, kot da so tla izpodkopana in se začela v dnu zemlje nova, svetlejša kultura. Skozi omrežja prenapolnjenih ječ so se stiskale pesti. Če sta se srečala dva, se nista vprašala po zdravju, ampak po življenju in po skorji kruha.

V domovino so prihajale množice. V zamazani ruski uniformi so bili mrki kot noč. Bajoneti so jim pokazali pot do domačega praga. Stiskali so si roke drugače kot v žakljastih nahrbtnikih so nosili svoje premoženje, ki je bilo borno. Kar so prinesli v svoji duši preko ruske meje, je bilo prepovedano blago. Dedščina tatarskega suženstva vseh evropskih narodov.

Ideje, ki so jih bruhnili vulkani in ki grozijo, da zrušijo cesarstva.

Ta prtljaga se ne da preiskati. Zato je bila groza tem večja, strah in blaznost tem večja. Ta množica je prinesla s seboj grozo Gedeonovega meča.

Natrpali so jih na eno dvorišče v konjske hleve nad poldrug tisoč. Pitali so jih z borno hrano, mučili jih z disciplino, da jim ubijejo ponos.

Pa se je tedaj nagnil sosed k sosedu:

»Ali ti je žal?«

»Žal mi je. Dom ni bil, a svoboda je bila, življenje je bilo.«

Pokimal je z glavo prvi in dejal: »Še do gležnjev bo krvi...«

»Pa bo tudi svoboda!«

Vsi so se bali krvi. Samo krvi ne, zaman prelite krvi ne. Kri žge v dušo, kri omadežuje rodove, kri je znak živali.

O zveličavno kri! Balzam svobode, vino junakov! Samo enkrat si lepa: Ko je slednja kaplja dragocena črka nove svobode, božje pravice. Pa je tekla, kot da ni kri, da so smrkvanci risali ž njo po zidu...

Ne besede več o krvi! O božji svobodi govorimo. Slavili so jo in jo prorokovali. V očeh je sijalo solnce, na mrke obraze je legla svetost. Gorka roka je objemala prijatelja. Pesem je prepevala. Oni, ki so obupali že davno, so videli v Rusiji grozne stvari in dobili nov pogum.

Policaji so stali na ulicah, drevesa so raztezala veje, pripravljene za vešala...

Dvorišče je bilo živo. Vročina hlevov jih je gnala na prostor posut s peskom, ki je škripal pod stopinjami. Večeri so bili lepota zanje.

Nekdo se je vpijanil. Odkril je glavo in mahal s kapo. Odprl je srce in razmetal s krikom in burno gestikulacijo vse, kar je nosil v sebi, jasno in brez olepšav.

To ni bil edini slučaj. Taki prizori so se godili skoraj večer za večerom, ko so častniki zapustili vojašnico. Bili so predmet smeha in resnega razmišljanja. Vojaki so se nabrali v ogromen krog in poslušali.

»Naj živi Rusija!... Naj živé boljše-viki!... Ali sem trpel za očeta, za otroke, za vas vse?... Za bestije sem umiral... Za bestije ne bom umiral več!... Ne grem več v polje — domov grem... Ali gremo nad nje? Pojdimol... Bojazljivci ste, če ne grestel!... Jaz grem...«

Ni govoril tega, česar ni mislil. Smejali so se eni, drugi so gledali temno. Pričevali so z glavami in celo z besedami. Žal jim je bilo, čemu govori besede prijatelj...

Pijanec je vrgel kapo ob tla in skoraj zajokal. Može so se razhajali s težkimi mislimi.

Kaj so govorili trije, ki so čepeli pod stopnjicami pozno v noč, roke objete čez kolena? Oči so bile kot blesk meča...

Dva sta se sklonila na ležišču drug proti drugemu in si šepetala... šepetala... in si nazadnje stisnila roke do bolečine.

Zrak je bil prenasičen. Na javnem trgu je padla beseda. V gostilni se je razpasla. Vse se je vršilo šepetaje...

»Pripravlja se nekaj...«

»Kri bo tekla!«

V resnici je tekla kri. Take krvi še nisem videl teči.

Nekega dne je padlo kot z neba. — Mesto je spalo, vojašnice so spale... Ne, vojašnice niso spale. Kdo ve za začetek? Ali je nekdo zakril signal, davnej dogovorjen, da so planili iz hlevov in udarili? Ali je prišel pijanec in prijel za puško?... Kdo ve?

Ob enajsti uri so se plazile sence po dvorišču. Posamezni redki in surovi kljici so se bili ob stene, da opogumijo in opijanijo sebe in druge... Ko so se sence zgostile, je postal krik gostejši.

»Živio cesar!«

Votel krohotal je sledil temu klicu. Nekoga so dvignili na ramo in ga nesli po dvorišču. Med smehom so ga strmoglavili, da je padel na tla.

»Tako je bilo v Rusiji!«

Drugi si je izmislil šalo, da je stopil na vodnjak in proglasil republiko. Z burnimi kljici so ga vzeli na ročaje.

»Živela republika! Živeli boljše-viki!«

»Z menoj!« je vpil mlad fant in dvigal puško.

»Vzemite puške! Nasadite bajonete! Vuni! Ali se bojite?«

Eni so vzeli puške. Boječi so gledali in omahovali. Sence so postajale nemirnejše in gostejše...

Nako delajo Nemci na Koroškem.

Iz nemškega vjetništva sta dospela dva slovenska orožnika narednik J. o. b. Jospin in poddesetnik Horvat Valentin, ki sta službovala Podkloštru ozir. v Brnci. O ravnanju Nemcev pripovedujeta takole: Job pripoveduje: Dne 5. jan. ob 6. uri zjutraj so se pripeljali Nemci Podklošter z vlakom (okrog 500 po številu) iz Ziljske doline ter so nas napadli in vjeli. Imel sem pri sebi 900 K eraričnega denarja, ki sem ga v zadnjem trenutku rešil iz postajne blagajne, 65 K lastnega denarja, tri garniture perila, dve obleki, en par čevljev, en par škornjev, gamaše in pol kilograma sladkorja. Vse to mi je nemški nadporočnik, ki je doma Zahomcem (Hohenturm), vzel in zase pridržal. Po velikih mukah so me čez dva dni odpeljali v špital ob Dravi, kjer so nam dajali tako pičo hrano, da je bilo komaj mogoče živeti. Po dvadnevem vjetništvu se nam je posrečilo pobežniti s tremi tovariši: Bezovičarjem, Horvatom in Ulbingom. Pri napadu so vojakom pomagali civilisti. Zavedne Slovence vlačijo v Beljak, Slovenski kmetje morajo sami preakrobovati to nemško vojaštvo. Izmed nemških hujšakačev je imenovati posebno občinskega cenilca Mošeta in trgovca Kompoša.

Podobno pripoveduje tudi Horvat, ki pravi, da so Nemci prispeli iz Podkloštra na Brnco 5. t. m. ob 9. uri dopoldne z vlakom in začeli nenadoma obstreljevati našo vojašnico. Orožništvo in narodno stražo so vjeli in odpeljali v špital. Pobrli so jim vse in zelo grdo z njimi ravnali, posebno s koroškimi slovenskimi mladenci, ki so služili v narodni straži. Sina kmeta šasija iz Brnce, ki je kot zaveden Slovenec bil pri narodni straži, so teplili Zmerjali so vjete Slovence z »windische Hunde«, »Gesindel«, »Schweinehunde« in drugimi takimi prilikmi, ki jih je nemški jezik tako bogat in ki značijo srčno kulturo tega naroda.

„Slovenka“

glasilo slovenskega ženstva, je edini slovenski ženski list. Zato upamo, da ne bo slovenske žene in slovenskega dekleta, ki ne bi brala »Slovenke«. Ženstvo sebi!

Prva številka bo imela sledečo vsebino: Cilka Krekova: Sestram. Dr. A. Bonaventura Jeglič: Žena v krščanstvu. F. S. Finžgar: Naše kmetiško ženstvo in nova doba. S. T.: Ženska nadaljevalna šola. M. Elizabet: I tebe, žena... Mihael Moškerc: Dr. Krek in ženska. M.: Stoletja otroka. Dr. Jakob Mohorič: Ženska in pravo. Dr. Franc Jež: Kaj je s podporami? — r —: Naša mladina. Lea Fatur: Za naš Jadran. Silvija Sardenko: Stana (črtica). — V listku pa bo prinašala »Slovenka« novice iz vseh ženskih strok.

»Slovenka« bo izhajala enkrat na mesec na 24 straneh z ovitkom. Stane letno 12 kron, polletno 6 kron. Naročnina naj se pošilja: Uprava »Slovenke«, Ljubljana, Jugoslovanska (Katoliška) tiskarna, II. nadstr. »Slovenka« se osebno lahko naroča tudi v prodajalni Ničman v Kopitarjevi ulici.

Poljsko.

Mobilizacija na Poljskem.

Varšava, 17. jan. (Lj. k. u.) Uradni list objavlja naredbo o delnem vpoklicu novincev. Odreja se obligatorično delno vpoklicanje letnika 1898. Vojaška služba bo trajala eno leto.

zlo, trudno, boječe, v težki in negotovi slutnji.

Ti, ki so zbežali, so se vračali, ko so enkrat prestali strah. A vseh ni bilo.

»Kdo je začel? Kdo je nagovarjal? Kdo?«

Molčali so. Bal se je vsakdo, da kdo pokaže nanj: ta jel Nekateri so pomaknili kape na oči, da bi jih ne prepoznali.

»Kdo je streljal? Kdo je plenil?«

Molčali so. Pogled je žugal pogledu.

»Boljševiki steli!«

»Smo!« so si pritrdili v srcu, a zinili niso. Beseda »boljševiki«, ki je bila nova za Evropo, je pomenila tisti čas vse: upornika, lažnika, morilca in požigalca. Če si ga hotel razžaliti, si mu dejal: boljševik. Nekaterim pa je bila ta beseda seveda v ponos.

Pričelo se je zasliševanje in obtoževanje. Prišel je sodnik z rdeče obrobljenim plaščem. Pravica je bila trda, neumljena in krvavih rok, kot je bila navada tisti čas. V svoji neizbirčnosti je morila vsevprek, sodila vsevprek, nedolžne in krivce. Ječe so ječale prenapolnjene. Kogar je zadel sum, vanj! Iz ječe je držala pot pred sodnika z rdeče obrobljenim plaščem, izpred sodnika v smrt ali v ječo nazaj.

Kdor je vzel komis, ker je bil sestradan — v ječo, kdor je zamenjal raztrgane čevlje za nove — v ječo, kdor se ni

Poljska zahteva nemških kolonij.

Varšava, 17. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Listi zahtevajo za Poljsko tudi kolonije in sicer del nemške Vzhodne Afrike in Kamerun v odmeri 100 tisoč kvadratnih kilometrov z obalo in pa najmanj eno luko.

Mažari.

Koalicija socialistov z buržoazijo v Budimpešti.

Budimpešta, 18. januarja. (Lj. kor. ur.) Ogrski koresp. urad poroča: Ministrski svet je imel danes popoldne sejo, v kateri je sprejel predlog vodstva in odseka socialnodemokratske stranke, naj bi bila stranka poleg dosedanjih članov zastopana v kabinetu tudi še po vojnem ministru, naučnem ministru — portfelj za bogočastje in naučni portfelj naj bi bila ločena — ter po državnem tajniku v ministrstvu za notranje stvari. S tem sklepom ministrskega sveta je, kakor vse kaže, gotovo, da bo socialnodemokratska stranka še nadalje zastopana v kabinetu in da bo tudi v bodočnosti vodila državno vladu, v kateri so zastopane socialnodemokratska in meščanske stranke.

Budimpešta, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehosl. tisk. urad poroča: Kabinet bo v prihodnjih urah sestavljen. Delavski svet je sprejel kompromis, da bodo imeli socialni demokratje 4 ministre, meščanske stranke pa 7.

Mažarski ministrski predsednik.

Budimpešta, 18. jan. (Lj. k. u.) Ogrski kor. urad poroča: Predsednik Mihael Karolyi je naučnega ministra dr. Berinkeja, kateremu je začasno poverjeno vodstvo ministrskega predsedništva, imenoval za ministrskega predsednika.

Nemčija.

K smrti Liebknechta in Roze Luksemburg.

Nauen, 18. jan. (Lj. k. u. Brezžično.) Po smrti Liebknechta in Roze Luksemburgove je izjavila državna vlada, da se bo uvedla najstrožja preiskava. Krivci bodo kaznovani. Rajnika sta se nedvomno pregrešila na nemškem narodu, vendar imata prav tako nedvomno pravico do zahteve, da se kaznujejo krivci. Linčanje Roze Luksemburgove je nemškemu narodu v sramoto. Dogodki poslednjega tedna kažejo, kako globoko je vsled vojske prodira npravnstvena posirovelost. Čas je, da se povsod povrne trezna zavednost, sicer bo slep fanatizem uničil vse pravne in gnotne vrednote narodnega življenja.

Nauen, 18. jan. (Lj. k. u. Brezžično.) Državna vlada in osrednji svet sta se 16. jan. sestala in izjavila, da bosta nastopila proti vsem krivicam, pregrešenim zoper špartakovce, prav tako brezobzirno, kakor proti vsem krivicam, pregrešenim po špartakovcih. List »Freiheit« zahteva, da se poveri preiskava posebnemu sodišču, sestavljenemu iz vseh socialnih strank. »Germania« izvaja, da je umor obžalovanja vreden, ako tudi je Liebknecht zakril svojo smrt sam. Umor Roze Luksemburgove se ne more dovolj ostro obsojati. Poizvedovalni koraki so vsega priznanja vredni. Smrt obeh vodilnih duhov, vsled katere je zveza špartakovcev trup brez glave, izboljšuje notranje politično življenje v precejšnji meri.

Stavka radi Liebknechtovega umora.

Lipsko, 18. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Kot demonstracija proti dogodkom, ki so dovedli do umora Lieb-

knechta in Luksemburgove, so danes dopoldne delavci v več tovarnah proglasili stavko. Promet cestne železnice je vsled spora zaradi mezde popolnoma ustavljen.

Špartakovci v Lipskem.

Lipsko, 18. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Včeraj so se pričele tukaj velike manifestacije špartakovcev. V mnogih tovarnah so špartakovci ustavili delo in demonstriali zoper umor Liebknechta in Roze Luksemburgove. Demonstrantje so odšli k listu »Leipziger Allgemeine Zeitung« in so osobje prisilili, da je ustavilo delo. Potem so odkorakali k listu »Leipziger Neueste Nachrichten«, kjer so izsilili izdajo letaka, ki pravi, da obžalujejo »Leipziger Neueste Nachrichten« umor Liebknechta in Roze Luksemburgove ter menijo, da se je mogel ta zločin izvršiti samo pod vladno Ebert-Scheideemannovo. Proglasili so splošno stavko. Poznejše vesti pravijo, da so se vsi noč na cestah bojevali. Poslopje lista »Leipziger Tageblatt« so zasedli vojniki in mornarji. Poznejša pogajanja so omogočila, da je mogel list zopet iziti. Vodna naprava je ustavila obrat, Lipsko je brez vode. Mnogo restavracij so oplenili.

Nemčija proti ruskim boljševikom.

Berlin, 18. jan. (Lj. k. u.) Wolffov urad poroča: Državna vlada je proti podpiranju boljševiških nemirov po ruskih boljševiških poslala ruski vladi protest, kjer pravi napoved: Državna vlada ne dopušča več dvoma, da bo kar najstrožje postopala proti vsem Rusom, ki so podpirali vstaško gibanje v Nemčiji.

Razna poročila.

Češka in Nemčija.

Berlin, 17. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. ur. poroča: Na vprašanje praškega poročevalca lista »Vossische Zeitung« o razmerju Čehoslovaške republike do Nemčije je izjavil predsednik Masaryk: Mi smo zavezniki entente. Zaradi tega se moramo v tem in v vseh drugih vprašanjih držati sklepov pariške konference.

Boljševikom se majejo tla.

Frankfurt, 17. jan. (Lj. k. u.) »Frankfurter Ztg.« je izvedela iz absolutno zanesljivega vira, da osvobojenje Estonske izpod boljševiškega jarma zelo napreduje. Boljševiške čete kažejo le zelo majhen odpor. Zdi se, da se tudi v Petrogradu pripravlja prevrat. Velikanske množice korakajo po ulicah in vzklíkajo ogorčeno proti vladi sovjetov. Do sedaj so kitajske in korejske čete potlačile upore. Hkrati z nemiri je izbruhnila obsežna stavka, vsled česar bodo tovarne najbrže morale ustaviti delo.

Španija proti boljševizmu.

Madrid, 17. jan. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: V Kataloniji so odpravljena vsa ustavna varstva. Ta odredba ima namen, pobijati boljševiški značaj gibanja delavskih organizacij, ki bi se imelo začeti prihodnji ponedeljek s tem, da 300.000 delavcev stopi v stavko.

Politične novice.

+ Vodstva političnih organizacij V. L. S., ki želijo govornikov za politične shode, se nujno opozarjajo, naj sporoče svoje tozadevne želje, dalje uro in lokal zborovanja najmanj 8 dni poprej tajništvu V. L. S.

Ali:

»Popoldne bo tekla naša kri.«

Ljudje so se zbirali v male gručice in si šepetali. Eni so govorili, da imata ta dva človeka sirašno krivdo. Tiho so šepetali, da sta nedolžna. Po ulicah se je kazala zmedenost in radovednost. Neznana mrzlica se je polasčala ljudi, kot ob velikem pričakanju. Vojaki so hodili mrki, kot pijani.

Gospodična, željna krvi, je vprašala mladega poročnika: »Ob kateri uri?« Poročnik je ljubil bolj človeka kot uniformo in dejal: »To ni gledališče. Ali se ne sramujete?«

Gospodična se je sramovala, a ne krivi, ki bo zmohila pesek pred vojašnico.

Pred ječo se je nabrala množica. Do vrat se je natrpala. Ljudje so gledali z oken, stopili so na vodnjak, na klopi, zlezli na lipe. Ura v zvoniku se je pomikala počasi.

Prikorakalo je vojaštvo in se postavilo v vrsto. Ječa se je odprla, dva uklepnjena človeka sta stopila med nasajene bajonete, da ju popeljejo v spremstvu radovedne množice in jima prebero obsodbo.

Kdo je slutil smrt? Dva človeka sta stopila pred svečani sodni dvor in tiho upala, da se jima morda proglasi svoboda. Ali ste že slišali kdaj obsodbo, brano s počasnim patosom, ki začne z Apostolskim Veličanstvom in je zadnja beseda smrt, ki

+ Trumbičeva poslanica. Dne 15. t. mes. je na seji demokratske napr. stranke v Zagrebu prebral dr. Lorković poslanico zunanjega ministra dr. Trumbića, ki se glasi med drugim: Danes lahko z zadovoljstvom ugotovim, da Jugoslovanskemu odboru v ničemer ni treba spreminjati programa, ki si ga je postavil začetkom vojske. Ta program je danes program vsega našega troimenega naroda. Tedaj nam je služil za propagando v tujini, danes pa je z ustanovitvijo edinstvene države SHS stopil v štadij realiziranja. Od prvega trenutka dalje je Jugoslovanski odbor deloval v prepričanju, da bo vojska ta program realizirala, kakor je tudi danes prepričan o tem, da se bo našemu narodu posrečilo, premagati početne težkoče, katerih največja danes je politična desorientacija. Nisem mnenja, da bi danes bilo umestno oznanjati prezgodnje programe o vprašanjih, ki niso aktualna; treba pa je ljudstvu dati solidnih direktiv, okrog katerih naj se vse sile orijentirajo k solidnemu smotru. Moja in mojih prijateljev direktiva je: En narod, ena na demokratičnih načelih svobode in enakosti zgrajena država. S tega stališča moramo energično pobijati vse tendence, ki služijo partikularističnim plemenskim ciljem. Enako vse one tendence, ki hočejo vsiliti nadvlado enega plemena, enega stanu itd. — Jugoslavija ne pomeni srbske, hrvatske ali slovenske amalgamizacije, marveč demokratično združenje vseh posebnih plemenskih enot v eno narodno enoto. Mi smo en narod s tremi imeni, tremi verstvi in tremi zastavami. Vsa naša moč in naš ponos sloni na našem ljudstvu, ki mu ga na svetu ni enakega. Vse, kar imamo in smo si priborili, imamo po njegovi zaslugi, po njegovi krvi. Ljudstvo nas je osvobodilo in zedinilo!

+ Kdo je kriv? Pri razmotrivanju težavnega vprašanja, kdo je kriv, da Jugoslavija doslej še ni mednarodno priznana kot država, prihaja glasilo hrv.-srb. koalicije »Riječ SHS« do naslednjega zaključka: »Priznati je treba, da smo si tega udarca, ki nas je zadel, dovolj tudi sami krivi. Ni nas Italija prisilila, da se z ujedinenjem obotavljamo do zadnjega časa, tako da naši diplomaciji ni preostalo časa, da se resno potruji za priznanje naše države! Zdaj bo treba mnogo naporov, da se naša narodna stvar reši nevarnosti, ki ji grozi.« — Kar piše tukaj »Riječ SHS«, je očitna mistifikacija javnosti. Ujedinenje smo proglasili takoj, kakor hitro se je to zdelo potrebno ali vsaj koristno, in kakor hitro je to bilo možno, čeprav smo vedeli, da so med tem časom tekli dogovori v Ženevi v drugi smeri. Zlobnost je, če kdo sedaj vpišuje italijansko okupacijo v račun jugoslovanskih strank, medtem ko dobro ve, da je ta okupacija le posledica še sedaj veljavnega londonskega pakta. Kako abotna je taka trditev, kaže najbolje dejstvo, da regent še sedaj ne more v Pariz. Ali naj tudi v tem slučaju opravičimo Italijo in obdolžimo sebe?

+ Bisolatti in Sonnino. O sporu izmed Bisolattija in Sonnina piše Auguste Gauvain v »Journal des Debats«: Po premirju so se razvile posledice Sonninovega sistema na vzhodnem obrežju Jadrana na tak način, da Bisolatti ni več hotel prevzemati odgovornosti za politiko, ki je ni odobral. In kakor je bilo pričakovati, so se ponovno spopadi, ostri in krvavi spopadi med italijanskimi četami in Srbo-Hrvati. Kljub vsem opominom in prošnjam svojih prijateljev so se Italijani na ozemlju, čigar prebivalci so se davno pred premirjem smatrali za prijatelje in sodelavce entente,

je povdarjena na čudovit način s pogledom v obsojenca?

Ali je v vas že kedaj zledenela kri in je tavallo telo blizu nezvesti v strašni zavesti, da je treba prekiniti nedokončano življenje. Ušla sta krogla in ujetništvu, tisočerm naporom in trpljenju. In zdaj — smrt? Čemu smrt? Ne, ni mogoče! Hočeva živeti! Premotili ste me! Mlada sva!

In čemu, čemu, čemu? Kaj zato, ker sva govorila v neki gestilni o svobodi troimenega naroda, ker nisva streljala, ne ropala, ker hoče zadoščenje pravice tako.

Jokala sta glasno in bila z glavami v zid... bila do krvi in omotice. Hotela sta razumeti nerazumljivo in nista mogla razumeti. Hotela sta prestati zadnje trpljenje, a pretežko je bilo. Ne dajta nam vajinih src! Razumemo vaju, pretrpeti ne bi mogli.

Zasliševanje, ječa, branje obsodbe, radovedna množica, nato duhovnik in pot na morišče... Vse to, ki se vrši silno počasi in svečano kot posvečevanje...

Mlad kaplan ju je čakal, bled in trepetajoč. Govoril je z njima eno uro. Pomirila sta se. Pila sta in se nista mogla opijati. Eden je napisal dolgo pismo, ki ga je vzel sodnik. Povedal je v njem nešteto krat, da je nedolžen... Pred vrati je čakalo vojaštvo, ječar je bil nestrpen.

Mirna, uklenjena sta šla, med njima duhovnik, ki je bled prigovarjal k pogumu, med bajoneti in med množico.

obnašali kakor v osvojeni deželi. Ob času premirja smo mi nujno opozarjali na potrebo, da se s tem narodom ravna kakor s podanikom. Na Francoskem se niti ne ve, kaj se je zgodilo v zadnjih tednih, ker sistem molčanja in skrivanja traja dalje, kakor ob najhujšem času vojske. Toda situacija je morala postati resna, če je Bisolatti mogel odkloniti Orlandove prošnje in se odpovedati sodelovanja s Sonninom. — Gauvain pravi potem, da je vsako lahko pričakoval, da bo Wilson zlasti v Italiji povdiral svoje stališče o pravicah narodov in temeljnih načelih pravičnega miru. In Wilson je res tako govoril.

+ **Edinstvo v praksi.** Zagrebški »Jutarnji list« prinaša 15. t. m. med drugim tudi naslednjo notico: »Z žitom, ki ga izvažajo iz Hrvatske in Slavonije, delajo Slovenci kot praktični ljudje kompenzacijske kupčije, Hrvatska pa nima čevljev, sukna itd.« »Jutarnjega lista« sicer ni mogoče preresno jemati, a v tem slučaju je menda precej zadel mišljenje hrvatske javnosti. Tja čez Sotlo bo treba enkrat na ves glas povedati, da »mi imamo prav tako malo čevljev, sukna itd.«, kakor Hrvati, hrvatskega žita pa da sploh nimamo. »Jutarnji list« bi mnogo bolje storil, ko bi navel imena tistih ljudi na Hrvaškem, ki so obogatili vsled kupčije s prevoznimi dovoljenji, kot da očita Slovincem »praktičnost«. Ta čas, ko so bili hrvatski listi polni fraz o narodnem edinstvu, so naši ljudje nosili svoj zadnji par čevljev v Zagreb za kilo masti, in sedaj, ko tvorimo enotno državo, so hrvatske meje še prav tako zastražene, kakor ob času absovrženega avstrijsko-ogrskega dualizma.

+ **Baš v pravem času.** Včerajšnji »Naprejek« objavlja uvodnik, ki se končuje z besedami: »Vsi, ki verujete v socializem, in verovati moramo vanj vsi, ki nismo slepi in ki nismo pozabili, da je bila ruska revolucija mogoča, strnite se v vrste revolucionarnih borcev, in kadar pride vaša doba, pa pogumno in samozvestno magari za barikade. Danes ne verujemo več v evolucijo, naš cilj je revolucija.« Ko citiramo te stavke, pisane očividno od dogmatičnega marksista, se ne vprašujemo, ali je revolucionarni socializem edino zveličavna družabna formula, pač pa se vprašujemo, ali ni lahkomišelnost, prihajati s takimi gesli ob takem času.

+ **Koroška Macedonija.** Prežalostne so razmere, v katerih žive koroški Slovenci, izročeni nemškemu furorju na milost in nemilost. Nemci pretepavajo slovenske kmetje v Rožu, ropajo, kradejo. Koroška poročila nam javljajo, da so poslanci Grafenauerja in vso družino ter za dva tovarna avtomobila Slovencev iz Ziljske doline odvedli — Bogve kam. Ljudstvo je obupano, Nemcem pa raste pogum in prevzetnost. Po Celovcu javno govore, da bodo skupno s štajerskimi Nemci in z Madžari napadli Jugoslavijo od treh strani. — Sedaj se vrše pogajanja med Nemci in Jugoslovani v Gradcu. Po Ljubljani se o teh pogajanjih marsikaj govori, česar ne moremo kontrolirati. Toliko pa je gotovo, da so Nemci prišli k pogajanju z visokim grebenom, ki pa jim je padel, ko je dospela tja ameriška mislija. — Baje so zopet pričeli postajati objestni ter zahtevajo, da morajo Slovenci izprazniti vse ozemlje severno od Drave, Velikovec in okolice. Milostno nam za s e d a j puščajo še pliberški sodni okraj, a le začasno. Javno izjavljajo, da nas hočejo tudi od tam pognati. — Tako je danes duševno razpoloženje nemštva kakor je bilo po vsaki Hindenburgovi zmagi. Hoteli so anektirati celi svet.

Prostor je bil obdan od vojaštva, ki naj vidi za zgled smrt upornika. Iz oken so gledali, na vseh straneh so se natrpali. Prišli so gospodje in gospe, gospodične in mladeniči. Prišle bi bile matere z dojenčki, a roka pravice je imela ta dan toliko čuta, da tega ni pustila. Oči hijen so se napajale. V sredi so stali vojaki z nabiti puškami.

Narednik jih je bil vprašal: »Kdo bo streljal? Slovenci so!« Oglasila sta se dva fanta, koroška Nemca. Druge so izbrali izmed onih, ki so to ali ono zagrešili. Bledi so strmeli v zid...

Zavezali so enemu oči. Duhovnik mu je pošepešil zadnje besede. Ječar ga je peljal do stebra in ga spravil na kolena.

Vojaki so se na migljaj prestopili, dvignili so puške k licu... sledili so zametki neenaki strelji... Truplo se je zvrnilo na obraz, temna kri je tekla po pesku. Tih vrtilik je šel med ljudmi, obrazi so postali bledi...

Sledil je drugi...

Vse, razen poka pušk, se je izvršilo v grobni tišini. Dve trupli sta ležali na obrazih, omadeževani, ubogi.

Duhovnik bi moral spregovoriti besedo o zadoščeni pravici, pa ni mogel. Pokleknil je in zmolil očenaš ter odšel kot v omotici.

Zadonela so povelja, vojaki so odkorakali. Prišel je mrtvaški voz. Trupli so

Počenjanja Nemcev v Koroški Macedoniji ne moremo več mirno gledati. Če nam entente ne pomaga, pomagati si moramo sami!

+ **Peklenški nemški načrt.** Po Celovcu so pretekli teden javno govorili, da bodo predor Področje s celo slovensko posadko vrgli v zrak. Izmislili so si tale načrt: Proti Področju so hoteli spustiti lokomotivo z dvema vagonoma kamna in gramoza ter enim vozom ekrasita. Ta vlak bi bil zadel pred predorom ob naše ovire, se razbil, pri čemer bi eksplodiral ekrasit ter raznesel tunel in našo posadko. — Ali so se Nemci sami ustrašili tega peklenškega načrta, ali se jim je ponesrečilo, nam ni znano. Označuje pa ta način vojskovanja dovolj jasno, da je ta narod izgubil pravico, imenovati se — kulturen. Nobeno čudo, da Nemce radi takih manir ves svet sovraži in zaničuje.

+ **Milica.** Nemci na Koroškem delajo na vse kriplje, da bi spravili skupaj čim več oboroženih tolp — vojaštvo se ta družal ne more imenovati. — Sedaj so mobilizirali vse uradnike, trgovce, študente, delavce — vsi ti so prevzeli stražno službo doma, medtem ko vojaki gredo na mejo. Bi li pri nas ne bilo mogoče uvesti take milice za stražno službo, da se oproste vojaške sile, ki so v Ljubljani in drugod?

+ **Kako so se obnašali Hrvati v Madurju.** »Pester Lloyd« prinaša dopis iz Čakovca, podpisan po petih Madžarih. V dopisu ne more madžarsko meščanstvo najti dovolj besed, da izrazi svojo priznanje hrvatski vojski. Preklicuje vse govorice, ki so privedle o preganjanjih, pobojih, zaporih ob priliki vkorakanja hrvatske vojske v Medmurje, odnosno v Čakovec.

+ **Slednjič pri materi.** Rimski župan Colonna je priredil ob priliki Wilsonovega prihoda predstavnikom »osvobojenih« in »neosvobojenih« mest v Rimu banket. Pojedina je bila v veliki dvorani »Grand hotel«, ki je bila ozaljšana z zastavami Trenta, Trsta, Reke, Splita, Gorice in Dalmacije. Banketu so prisostvovali župan Trsta Valerio, občinski predsednik Trenta Scottoni, župan Gorice Bombio, predsednik ital. nar. sveta na Reki Grossich, zastopniki Reke Zanella in Ossinack, mestni svetovalec Reke Blasich, odposlanec Splita Salvi in poverjenik za Reko Antoni. Izmed službenih italijanskih oseb je bil navzoč senator Tittioni, general Vanzo itd. Pri banketu je govoril župan Colonna, župan Trsta Valerio, župan Gorice. Reški župan Antonio Vito je v svojem govoru omenil prihod Wilsona in je povdaril, da bodo njegova načela o svobodi in pravičnosti v resnici prerodila svet ter je zaželel, naj bi to dosegla tudi Reka. Odposlanec Splita Salvi je kot zadnji pospejeval, lako je Rim neomajno razglašal idejo osvoboditve, ki se mora povsem izpolniti z izvršitvijo načela pravičnosti in svobode; to načelo se mora udeležiti z zmago demokracije, ne z vojaškimi uspehi Italije. Sklenil je s pozdravom Dalmatincev, ki se žele združiti z materjo Italijo. Kralj je na Kviralu sprejel tržaškega župana.

+ **Zidje povsod na vrhu.** Nemški listi poročajo, da je v Nemčiji na vodilnih mestih 80 odstotkov judov. Haase, Landsberg, Preuß, Cohn, Herzfeld, Hirsch, Eisner, Joffé, sami zidje in za njimi cela vrsta ljudi judovskega rodu na najvažnejših mestih. Podobno je v Nemški Avstriji, isto v Rusiji — povsod sam zid, ki bogati sam sebe, medtem ko se milijoni krščanskega ljudstva proletarizirajo in ko milijoni krščan-

položili v surovo izdelani krsti in ju odpeljali izpred radovedne množice.

Ljudje so se razpršili po mestu. Marsikdo je imel solzne oči, mnog se je smehljalo. Gledali so luknje, ki so jih naredile krogle v deske in jih steli. Z nogo so brskali po pesku in po strjeni krvi...

Mlad vojak je pristopil:

»Le oglejmo kri, ko je ni preteklo dosti. Ali je ni bilo še dovolj?«

»Fuj!« je pljunil starejši vojak. »Prav imate! Na fronti sem bil, hujše sem videl umirati, a ni se mi vsadilo tako... Ti ljudje so živina!«

Ko so se srečavali, so stiskali roke in grizli ustnice. Razumeli so se globoko.

In potem se je zgodilo še enkrat. Šest jih je bilo. Prebrali so obsodbo, množica jih je spremljala. Vse se je izvršilo natančno tako kot s prvimi. Le duhovnik je bil drug, na poti na morišče so peli: »Ah, adio očka... zdaj se vid' mo zadnjikrat.« In hip pred smrtjo je zaklical eden: »Živel Slovenec in Hrvat!« Nazadnje je duhovnik spregovoril: »Dajte Bogu, kar je božjega in...«

Naša podzemna domovina pa je žive la takrat bolj kot poprej. V stisnjenih pesteh in ustnicah je žgal plamen. Pripravljalo se je za vstajenje, za čas, ko bodo stali krvniki pred odri, ki so jih dali napraviti, ko bodo oni butali z glavo ob zid in se bodo morali zahvaliti našemu usmiljenju — plačilo za zlo.

Ta čas je za nami. Lepo nam je.

skega proletarijata umirajo lakote, bolezni in pod revolucijskim mečem.

+ **Razna mnenja.** Srbski radikali v nekdanjih pokrajinah bivše monarhije so bolj srbski nego srbijski sami. Pred kratkim se je dogodil v Dolnji Tuzli slučaj, ki dovolj označuje mišljenje in taktiko srem-skih in bosenskih srbskih radikalcev. Ko je namreč vodja socialistov v Srbiji Topalović razlagal idejo narodnega edinstva, so se tamkajšnji srbski radikali tako razsrdili, da so Topalovića enostavno opljuvali.

Francija in Vatikan. V francoski zbornici je vprašal Cornudets, kaj meni vlada glede diplomatskih zvez z Vatikanom. Pichon je odgovoril: »Kar se tiče oficijelne obnovitve odnosov s Sveti Stolic, izjavljam, da tega vprašanja vlada ne razmotriva.« Levica je ploskala, desnica pa je bila nezadovoljna s tem odgovorom in njeni listi izjavljajo, da se bo to vprašanje v francoski javnosti toliko časa obravnavalo, dokler odnosi ne bodo obnovljeni.

Nova ustava Jugoslavije.

Belgrad, 18. jan. Ministrski svet je sprejel predlog komisije, da se srbska ustava razširi na ves teritorij kraljevine SHS. Izvoljena je bila komisija 3 oseb (dr. Kramer, Trifković in Korač), ki je sestavila gori omenjeni predlog, katerega je ministrski svet odobril. V kratkem bo proglašena temeljna ustava za vse jugoslovanske kraje. Obsegala bo med drugim ne le politične in državljanske pravice, marveč tudi nekaj načelnih odredb za začasno organizacijo države, ljudsko zastopstvo, samoupravo, ter neodvisnost sodnikov. Pridržana je institucija državnega sveta kot vrhovnega upravnega sodišča.

Najnovejše.

Wilson odklonil italijanske aspiracije.

Ženeva, 17. jan. (Lj. k. u.) Jugoslovanska agentura poroča: »Daily Mail« je prejela iz Pariza naslednje informacije: Politične osebe, ki so v zvezi z italijansko delegacijo na mirovni konferenci, izjavljajo, da je bil Orlando po svojih konferencah s predsednikom Wilsonom precej razočaran. Wilson je jasno odklonil priznanje italijanskih aspiracij.

Z NAŠE SEVERNE MEJE.

Ljubljanski koresp. urad poroča dne 18. januarja ob osmih zvečer iz uradnega vira: Položaj je neizpremenjen.

NEGOGLASJE MED SRBSKO VLADO IN JUGOSLOVANSKIM ODBOROM.

Belgrad, 18. jan. Pašićeva »Samouprava« piše o nesoglasjih, ki so se včasih pojavila med srbsko vlado in Jugoslovanskim odborom. Početkom l. 1918., ko so posamezni državniiki entente računali z dejstvom, da Avstrija kot država ostane ohranjena ter da se naše narodne zahteve ne bodo izpolnile, tedaj je Jugoslovanski odbor deloval proti temu načrtu, srbska vlada pa je Jugoslov. odboru priporočala, naj svojo propagando nadaljuje, medtem ko bo srbska vlada pasivna. — Večje nesoglasje pa je nastalo tedaj, ko je Jugoslov. odbor pri ententi prošil, da ga priznajo za zakonitega zastopnika Jugoslovancev, živčih v Avstro-Ogrski. Srbska vlada tedaj na ta predlog ni pristala.

MEDZAVEZNISKA KONFERENCA.

Pariz, 17. januarja. (Lj. kor. ur.) Agence Havas poroča: Medzavezniska konferenca je imela danes popoldne sejo, ki je trajala dve in pol uri in ki je bila zadnja pred mirovno konferenco, ki se prične jutri.

ZVEZA NARODOV — UGODNO STOJI.

Pariz, 17. januarja. (Lj. kor. ur.) Agence Havas poroča: Predsednik Wilson je brzojavil v Ameriko, da stoji stvar za sporazum o ustanovitvi zveze narodov sedaj zelo ugodno.

ZA KOMPROMISI

Zagreb, 18. jan. »Riječ SHS« piše, da danes ni veliko uanja, da bi naše narodne zahteve po mirovni konferenci in po vojni bile dovolj zavarovane. Wilson bo moral napraviti kompromis.

(Op. ur. To, kar misli »Riječ SHS«, se ne more imenovati kompromis, marveč bi bilo le nasilje. Ali je mogoč kompromis v Wilsonovih načelih? Ali je mogoč kompromis med pravico in krivico, med suženjstvom in svobodo, med demokracijo in imperijalizmom? Tako pisanje uradnega glasila najmočnejše hrvatske stranke je, da ne rabimo tržega izraza, nedostojno.)

KONFERENCA V PARIZU.

Pariz, 18. januarja. (Lj. kor. ur.) Agence Havas objavlja uradno: Predsednik ameriških Zedinjenih držav, ministrski predstavniki in ministri za zunanje stvari zavezniskih in asociiranih držav so se

zbrali danes dop. v ministrstvu za zunanje stvari k seji, ki je trajala tri ure. Najprej je prečital ministrski predsednik Clemenceau pogoje za obnove premirja z Nemčijo. Nato so sklenili priznati Belgiji in Srbiji po tri zastopnike za mirovno konferenco. Hedžaškega kralja bosta zastopala dva odposlanca. Potem je bil določen dnevni red za otvoritveno sejo mirovnih pogajanj. Končno je zborovanje razpravljalo o javnosti mirovnih posvetovanj in sklenilo nastopno časopisju namenjeno objavo: Zastopniki zavezniskih in asociiranih sil želijo odkritosrčno, da se javnost s posredovanjem časopisja kar najnatančneje obvešča, kolikor se to strinja z varstvom najvišjih interesov, ki je v tem, da se v najkrajšem času doseže pravična in častna ureditev vseh vprašanj. Razpravljanja med vesilami imajo mnogo več analogije s posvetovanji ministrskega sveta, kakor z zakonodajnim zborovanjem. Eden vzrokov, zakaj posvetovanja ministrov niso javna, je v tem, da je treba zenačiti različna mnenja in doseči sporazum, predno je mogoče objavljenje. Bistveno načelo demokratskih metod ni v tem, da so posvetovanja vlad javna, temveč da se predložijo njih sklepi kontroli poslanskih zbornic in prostemu razpravljanju na govorniški tribuni, kakor tudi v časopisju. So pa ko- nečno tudi še drugi zelo važni razlogi, ki se protivijo objavi zaključkov, do katerih bodo dovedle razprave. Zastopniki enega naroda bodo morda voljni popustiti v kaki točki pod pogojem, da se jim prizna njihovo stališče v kakem drugem vprašanju, ki še ni bilo razmotrivano. Modrost in pravičnost mirovnih določb bo mogoče šele tedaj oceniti, ko jih bo mogoče presoditi v njihovi celoti. Tukaj zbrani zastopniki držav priznavajo, da bi imelo vse delo konference brez odobrenja javnega mnenja negativen uspeh. Zato bodo tam, kjer bo potrebno, povabljeni zastopniki časopisja, da se udeležijo seji. Ob gotovih prilikah pa bo pri posvetovanjih javnost izključena.

ZELEZNISKI PROMET V BANATU.

Belgrad, 18. jan. (Lj. k. u.) V Banatu je zopet odprt redni železniški promet.

VRHOVNO POVELJSTVO ČESKE ARMADJE.

Belgrad, 18. jan. (Lj. k. u.) Vrhovno poveljstvo čehoslovaške armade bo, kakor poroča srbski tiskovni urad, v kratkem prestavljeno na ozemlje bivše Ogrske, najbrže v Bistrico.

DEMOBILIZACIJA NA ČESKEM.

Praga, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V brambnem odseku narodne skupščine je sporočil minister Klofač, da bodo v kratkem demobilizirani letniki 1882 do 1886.

UKRAJINCI ZA SLOVANSKO VZAJEMNOST.

Stanislava, 18. jan. (Lj. k. u.) Ukrajinski tiskovni urad poroča: Ukrajinski ministrski predsednik je odposlal čehoslovaški vladi v Prago brzojavko, kjer se zahvaljuje za dobro ravnanje z ukrajinskimi ujetniki, ki so bili na ozemlju čehoslovaške republike in obljublja, da bo tudi Ukrajina pospešila povratek čeških vojnih ujetnikov v domovino. Brzojavka končuje z besedami: Živela slovanska vzajemnost, živela svobodna neodvisna čehoslovaška republika!

Dunaj, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Pod vodstvom odposlanca Nikolaja Lewickega je despeto danes na Dunaj mirovno odposlanstvo ukrajinske ljudske republike. Mirovna delegacija je dospela iz Kijeva in je na poto v Pariz. Njena voditeljja Sydorenko in državni tajnik Panejko sta že dospela v Pariz.

Lausanne, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Kakor javlja glasilo ukrajinskih socialistov v Kijevu, je odposlala ukrajinska vlada v Moskvo ultimatum, kjer zahteva umik boljševiških čet iz Ukrajine.

BOLŠEVIZEM V UKRAJINI.

Berlin, 18. januarja. (Lj. kor. urad. — Brezlično.) Vsled neprestanega naraščanja boljševizma v Ukrajini postaja položaj tam-njih nemških čet vedno bolj neudržljiv. Prevoz nemških čet po železnica je popolnoma nemogoč. Poroča se, da bosta ententna admiralja Cathorpe in Lejay priporočala po svojih vladah ponovni predlog, da naj se prepeljejo nemške čete preko morja v domovino.

RAZMERE NA POLJSKEM.

Varšava, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Danes se tukaj vrši veliko zborovanje, ki se ga udeležujejo vse politične stranke razen socialistnih demokratov. Ministrski predsednik Paderewski bo podal politično izjavo. Prisostvovali bodo zastopniki entente.

Varšava, 18. jan. (Lj. k. u.) Glasom Čehoslov. tisk. urada objavlja poljski uradni list naredbo, ki določa novačenje rojstnega letnika 1893.

Lvov, 18. jan. (Lj. k. u.) Poljska brzojavna agentura poroča, da je lvovski mestni svet sklenil, na lvovski nemški gimnaziji uvesti poljski tezik.

ZA POZNANJSKO.

Gdansk, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Listi naznanjajo vojaške operacije za zopetno pridobitev bivših nemških ozemelj na Poznanjskem.

Berlin, 18. januarja. (Lj. kor. ur.) Wolffov urad poroča: Po poročilih časopisov so se pričela v Lissi na Poznanjskem pogajanja za premirje med Nemci in Poljaki. Pri teh pogajanjih so baje prisotni tudi zastopniki vlade. V popravek se k temu pripominja, da so to le pogajanja krajevnih oblasti. Zastopniki berlinske vlade pri teh pogajanjih niso prisotni.

ANGLIJA ZA POLJAKE PROTI NEMČIJI.

Berlin, 18. jan. (Lj. k. u.) Wolffov urad poroča: Angleška vlada je nemški vladi izročila noto, v kateri zahteva, naj nemška vlada v bodoče opusti vsako izživanje poljskega prebivalstva Vzhodne in Zapadne Prusije, Poznanjskega in Slezije. Nadalje opozarja na to, da če nemške vzhodne meje zavise od odločitve mirovne konference in da zmožnost ali nezmožnost nemške vlade, upravljati nemško ozemlje s poljskim prebivalstvom, vsekakor vpliva na razsodbo velesil. — Na to noto je nemška vlada odgovorila z noto, v kateri med drugim izraža veliko svoje začudenje zaradi tega, ker se od nje zahteva, naj opusti vse provociranje na Vzhodnem in Zapadnem Pruskem, na Poznanjskem in v Sleziji bivajočega poljskega prebivalstva. Nemška vlada izjavlja, da je poznanjska provinca sedaj v stanju nacionalne pobunjenosti. Tamošnje nemško prebivalstvo svojpot prosi, naj mu nemška državna vlada prihi na pomoč. Kakor svojčas angleška vlada na Irskem, tako mora sedaj nemška vlada v teh krajih rabiti močne vojaške oddelke in odrediti vojaške ukrepe. Dogodki na gojenjem Sleskem nimajo z narodnostnimi vprašanji nič opraviti. Izjemo tvori samo en del industrijskega okrožja. Tam so se zgodili delavski nemiri, ki jih je izzvala mednarodna boljševiška agitacija. Vsi ukrepi nemške vlade izza premirja služijo edinele zmisleni izvedbi pogojev za premirje in pa zavrnitvi neopravičenih zahtev Poljakov, ki bi poljsko vprašanje radi odločili že pred mirovnim kongresom.

BOLJŠEVIKI SE UMIKAJO.

Berlin, 18. jan. (Lj. k. u. — Brezlično.) Estlandska pehota in oklopni vlak sta 14. t. m. popoldne po hudem 11 urnem boju zavzela Dorpat. Boljševiki so se umaknili v neredu ter pustili na mestu mnogo vojnega materiala.

179 MILIJARD BANKOVCEV V RUSIJI.

Belgrad, 18. jan. (Lj. k. u.) Srbski tiskovni urad javlja: Kakor poročajo iz Rusije, kroži sedaj v Rusiji 179 milijard bankovcev. Od teh so izdali samo boljševiki 123 milijard.

VOJNI UJETNIKI V FRANCIJI

Berlin, 18. jan. (Lj. k. u. — Brezlično.) Iz Nantesa poročajo brezlično, da je francoski kabinet sklenil, uporabiti pri delih za obnovo opustošenih pokrajin vojne ujetnike, ki se nahajajo na Francoskem. Do 20. marca nameravajo za ta dela dati na razpolago 200.000 vojnih ujetnikov.

NOVE USTAVE NEMSKIH DRŽAV.

Berlin, 18. jan. (Lj. k. u.) Kakor javlja »Tägliche Rundschau« iz zanesljivega monakovskega vira, ob prerojenju nemške države ne bodo posamezne države postavile posebnih predsednikov. Južnonemške zvezne države so se dogovorile, da bodo stavile predlog, naj se na čelo države postavi vladni kolegi, kateremu naj načeljuje predsednik, ki bo torej vsem nemškim zveznim državam skupen.

Berlin, 18. jan. (Lj. k. u.) Glasom »Berliner Zeitung am Mittag«, sestoji načrt za novo državno ustavo, ki ga vlada predloži narodni skupščini, iz štirih odstavkov. Najvažnejše določbe prvega odstavka so: Nemška država obsega svoje dosedanje sestavne dele in pa ozemlja, katerih prebivalstvo zahteva na podstavi pravice do samodoločbe, da se priključijo nemški državi, ter ki se Nemčiji prispeje s posebnim državnim zakonom. Vsa državna oblast je pri nemškem ljudstvu. Veljavno mednarodno pravo priznava Nemčija kot sestavni del lastnega prava. Moč državne prava je večja nego moč deželnega prava. — Drugi odstavek določa, da so pred zakonom vsi Nemci enakopravni. — Poslednji odstavek določa: Državnega predsednika izvoli ves narod. Državni predsednik zastopa državo in razglša zakonodajo. Vojna se napove in mir se sklepa potom državnega zakona. Pogodbe s tujimi državami, zadevajoče stvarni državne zakonodaje, se morejo skleniti samo s pritrditvijo državnega zbora. Čim bo sklenjena zveza narodov, ki bo zahtevala odpravo vseh tajnih pogodb, se bo morale vse pogodbe z državami, združenimi v tej zvezi, sklepati ob pritrditvi državnega zbora. Državni predsednik ima izsekutivno. Njegova služba traja sedem let. Zopetna izvolitev je dopustna. Državno vladno sodišče sestavljajo tri sodniki, ki so izvoljeni za tri leta.

število državnih ministrov, ki jih imenuje državni predsednik in ki so odgovorni državnemu zboru.

BLOKADA PROTI NEMČIJI — SE ODPRAVI.

Berlin, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Zavezniška konferenca je sprejela Wilsonov predlog, da se odpravi blokada proti Nemčiji s tem pogojem, da se določi varnostne odredbe.

BREZPOSELNOST NA NEMSKEM.

Berlin, 18. jan. (Lj. k. u. — Brezlično.) Število brezposelnih narašča vedno bolj. Število pri občinskih in strokovnih posredovalnicah za delo naznanjenih je naraslo skoro na 200.000.

ANGLEZI OSTANEJO OB RENU ŠEST MESECEV.

Berlin, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Angleška vlada je sklenila, da pusti svojo zasedno armado za dobo 6 mesecev ob Renu.

ENTENTA IN NEMČIJA.

Berlin, 18. jan. (Lj. k. u. — Brezlično.) O pogajanjih zaradi premirja, ki se je vršilo v Trijeru, priobčujejo berlinski listi poročila, iz katerih je razvidno, kak duh je preveval zastopnike entente na tej konferenci. Na razne pritožbe nemškega državnega tajnika Erzbergerja, je odgovoril maršal Foch: Francoska ne živi z Nemčijo v miru. Jaz sem vojak. Kjer ni miru, je vojna. Tretje ni mogoče. Ko je Erzberger ugovarjal, da je to tretje razmerje ravno premirje, ga je Foch kratko zavrnil: Na vojnem stanju v Alzaško-Loreni se ne bo ničesar izpremenilo. Na vprašanje Erzbergerja o povratku nemških vojni ujetnikov, ni Foch najprvo ničesar odgovoril, nazvoči angleški admiral pa je na vprašanje o usodi vojnih ujetnikov v Turčiji izjavil, da ne more dati nikakega odgovora.

MANJ KRUHA NA DUNAJU.

Berlin, 18. januarja. (Lj. kor. urad. — Brezlično.) Na Dunaju bodo od ponedeljka, 20. t. m., zmanjšali krušne porcije na polovico. Upajo, da bo to znižanje trajalo samo teden dni.

STAVKA V SLEZIJI.

Kattowitz, 18. januarja. (Lj. kor. ur. Dunajski kor. urad poroča: Delavci 15 rogov so pričeli danes stavkati. Teroristični nemiri do sedaj niso pričeli. Število stavkajočih cenijo na 25.000.

PRIBIČEVIČ IN ITALJANSKI ŽURNALIST.

Belgrad, 17. jan. (Lj. k. u.) Milanski »Secolo« je priobčil repliko publicista Magrinija na popravek ministra za notranje stvari Svetozara Pribičevića glede znanega intervevta. Magrini se trudi še sedaj, da podtakne ministru izjave in trditve, ki jih je baje minister dal v svojem razgovoru. Na vprašanje urednika jugoslovskega dopisnega urada v Belgradu je odgovoril minister Pribičević z naslednjo izjavo: »Na popravek gospoda Magrinija v »Secolu« morem odgovoriti samo to-le: Gospod Magrini ima ali zelo bujno fantazijo, ali pa je imel dotični intervju s kom drugim, ki ga zamenjuje z menoj. Da sem govoril z njim o Trstu in o Pulju, je kratkoma izmislieno, posebno pa, da bi priznal Trst in Pulj Italijanom. Ves moj razgovor z Magrinijem — trajal je samo par minut, pa ne eno uro, kakor trdi Magrini — je obstal v tem, da sem grajal italijansko imperialistično politiko in da sem izrazil preverjenje, da pripravlja Italija na ta način novo vojno. Razgovoru je prisostvoval tajnik Narodnega Veča dr. Mandić, ki je torej moja priča in lahko potrdi, da mi polaga Magrini izjave v usta, ki jih nisem nikoli dal.« Nadalje javlja jugoslovanski dopisni urad: da pripada Istra Jugoslaviji, je nesporno. Istra se bo priključila Jugoslaviji, ako bo odločilo narodno načelo, ne pa sila. Kar se tiče Trsta, živi tam velika slovanska manjšina in vrhu tega ni mogoče mesto kratkoma izrežati iz našega narodnega ozemlja, ker je vsa okolica slovanska in so Italijani, ako se presoja s tega stališča, v veliki manjšini proti Slovanom. Italijani bi mogli dobiti Trst samo za ceno, da pride pod italijansko gospodstvo mnogo Slovanov. Mi si želimo sporazum in prijateljstvo z Italijani, toda s pogojem, da spoštujejo naše pravice in narodno načelo, ki se mu morajo zahvaliti, da so mogli tvoriti svojo veliko narodno državo.

VOLITVE V BERLINU.

Berlin, 18. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. u. poroča: Od davi se kažejo v Berlinu vsi znaki, da se pričnejo jutri volitve v narodno skupščino. Po cestah so razvili veliko propagando. Vse stranke živahno agitirajo. Po moških, ženskah in otrocih so razdelili na milijone letakov. Listi se bavijo s tufičnimi volitvami in izjavljajo, da

so volitve posebno važne za bodočnost Nemčije. Danes popoldne in drevi bodo v raznih delih mesta veliki volilni shodi vseh strank, na katerih bodo govorili voditelji vseh frakcij.

KOMUNISTI NA DUNAJU.

Dunaj, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Danes popoldne je bila tukaj velika komunistična demonstracija. Oddelek rdeče garde in več komunistov, ki so bili v civilu, je odšlo k mestnemu domu, kjer je govorilo več komunističnih vodij, posebno Steinhart ter organizator rdeče garde nadporočnik Kirsch. Protestirali so proti umoru Liebknechta in Roze Luksenburgove ter proti odredbam zoper dunajske komuniste in zahtevali maščevanje. Množica je hotela napasti Mestni dom, kar pa je redarstvo preprečilo. Demonstrantje so nato odšli k parlamentu. Tudi tam je bilo zbrano mnogo redarjev. Med drugimi je tam govoril nadporočnik Kirsch, nakar so se demonstrantje razkropili. Redarstvo in vojaški organi so poskrbeli za današnji dan za velike varnostne priprave. Parlament in Mestni dom sta bila zastražena od redarjev.

Berlin, 18. jan. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Govori se, da je Radek pobegnil preko Pasave na Dunaj.

Slovenec, ali naj se v alkoholu vtopimo?

Rojaki - poštenjaki:

Če smo čast naše domovine.

Če smo narod moraine pri...

Prične v nedeljo vsi v veliko častno „Uniona“ na jugoslovanski

labor Svele vojske!

Pričetak ob 9. dopoldne.

V svet bor za čast in poštenje jugoslovanske!

NAROČAJTE IN ŠIRITE NAŠE ČASOPISJE!

Po pošti prejemane stane celo leto:

»Slovenec« — dnevnik	K 60—
»Slovenec« — tednik	» 10—
»Večerni list« — dnevnik	» 40—
»Domoljub« — tednik	» 10—
»Bogoljub« — mesečnik	» 5—
»Dom in Svet« — mesečnik	» 20—
»Slovenka«, glasilo slovenskega ženstva — mesečnik	» 12—
»Slovenska Družina« — polmes.	» 24—
»Mladost« — mesečnik	» 10—
»Vrtec« in »Angelček« — mes.	» 9—
»Mentor« — mesečnik	» 8—
za dijake	» 4—
»Čas« — dvomesečnik	» 6—
»Naša Moč« — tednik	» 6—
»Duhovni pastir« — mesečnik	» 12—
»Slovenski Učitelj« — mesečnik	» 10—
»Zlata Doba« — mesečnik	» 8—
»Zora« — mesečnik	» 8—
»Angelček« — mesečnik	» 2-50
»Vzajemnost« — mesečnik	» 10—
»Slovenski Čebelar« — mesečnik	» 8—
»Slovenski Sadjar« — mesečnik	» 7—

Dnevne novice.

— Pozdrav slovenskega 17. pešpolka škofu Jegliču. Včeraj, 18. januarja, je dobil škof sledečo brzojavko: »Villafranca di Verona. Ugoden Božič in vesel začetek novega leta Vam želi s 1800 naših vojakov župnik 17. polka Škerjanec. — Kakor je videti, so naši Janezi v Villi Franki pri Veroni.

— Umrl je na Bregu pri Ribnici č. g. Francišek Mrhar, bogoslovec IV. leta. Pred letom je umrl oče, pred Božičem mati, sedaj je šel on za njima. R. I. P.!

— Pri žigosanju bankovcev naj občinstvo samo na to pazi, da dobi v s k bankovec za 10 kron ali več poleg štamplilje tudi številko zapisnika. Zgodilo se je pri par komisijah izpočetka, da so pri manjših množinah bankovcev (brez pisarne prijave) pozabile na bankovce pripisati tudi številko. Ljudje, ki ne stanujejo v Ljubljani, morajo iti le k svojim županstvom žigovati, ne v mesto.

— »Slovenski učitelj« ima v svoji januarski številki sledečo vsebino: V orientacijo. Odbor »Slovske zveze«. — Reforma ljudske šole. F. Fabinc. — osebnosti in njenem vplivu — zlati vzgoji. J. Filipič. — Naša šola v naši državi. Ivan Vesenjaki. — Ivan Cankar in učitelj. F. Fabinc. — Kultura in književ-

nost. — Zapiski. — Društvena in stanovska kronika. — List priporočamo vsemu učitelstvu, šol. vodstvom in krajnim šol. svetom. Pa tudi laiška in duhovska inteligenca, ki se zanima za šolska in vzgojna vprašanja, naj list gmotno in duševno podpira.

— Vseučiliška komisija ima svojo šesto sejo v torek, dne 21. t. m. ob 5. uri popoldne v Narodni palači, Bleiweisova cesta 10, II. nadst. Posebna vabila ne bodo razposlana.

— Tajništvo društva Akademski dom v Ljubljani, ponovno opozarja one akademike, ki so svoječaso sporočili po dopisnici poverjeništvu za uk in bogočastje svoje študije, ali pa se javili za vsprejem v Akademski dom samo po dopisnici, da nemudoma sporoče, če hočejo biti sprejeti v Akademski dom. Seveda morajo poslati prošnjo in dokumente. — Akademiki naj potrpe še nekoliko časa doma, dokler jih tajništvo Akademskega doma ne pozove k odhodu v Zagreb, ker so se pojavile velike težkoče pri opremljenju Akademskega doma. Dijakinje, ki so se javile v Akademski dom, naj se brzojavno javijo ženskem Akademskemu društvu v Zagrebu (gospodični med. Klt. Dajčevi, univerza, Zagreb). Koleginje v ženskem Akademskem društvu so namreč pripravljene prevzeti vso skrb, da jim dobe stanovanje in hrano. Društvo Akademski dom prevzame stroške, ako se dogovore z odborom ženskega Akademskega društva. V tem slučaju seveda ne bi bile v Akademskem domu v Zagrebu.

— Sprejemanje strank. Stranke se sprejemajo pri vojnem dopolnilnem poveljstvu samo od 8. do 11. ure dopoldne.

— Vključ sklepu jugoslovanskih veterinarjev na njih sestanku, dne 14. decembra, da se ne sme noben jugoslovanski veterinar vpisati na živinozdravniški visoki šoli na Dunaju, so se vendar nekateri skušali na omenjeni šoli inkskribirati. V zvezi s tem opozarjamo tovariše, da se slovanski slušatelji na dunajski šoli sploh ne sprejemajo. — Kedaj se otvori češka živinozdravniška visoka šola v Pragi, bo pravčasno objavljeno po vseh dnevnikih. Akcijski odbor jugoslovanskih veterinarjev v Ljubljani.

— »Narodna Volja«. V Požegi je začel izhajati politični tednik »Narodna Volja«.

— Kdo izmed koroških beguncev ni zamore dati pojasnilo o Jožetu in Ceciliji Markovitz iz Bistrice v Rožu. — Pojasnila se prosi na naslov: M. Novak, Karlovska cesta št. 7, II. nadst., Ljubljana.

— Slovenskim zobotehnicam. Vse slovenske zobotehnice naj v lastnem interesu naznanijo svoje ime Pavli Kocjančič, Ljubljana, Mestni trg 3. Gre za nujno važno stvar.

— Zbiranje orožja in municije. Posamezniki imajo še vedno orožje in strelivo skrito ter ga doslej niso oddali kljub večkratnim pozivom. Pričakujemo, da bo vsakdo resnost našega položaja na naših mejah razumel ter oddal orožje in strelivo vojaškemu oblastem. To zahteva narodna dolžnost od vsakega posameznika! Orožje in municija za puške, tudi posamezne partrone naj se oddaja na deželi pri najbližji orožniški postaji, v Ljubljani pa v belgijski, šentpeterski, stari domobranski in topničarski vojašnici. Kdorkoli pa izve, kje se nahaja municija in orožje, ki ni pod vojaškim nadzorstvom in na pravem mestu spravljeno, naj to javi poveljstvu II. vojne okrožja v Ljubljani (Kazino, topniški referat).

— Nemec in Francoz. V Vinkovcih je nemški gostilničar Roth v svoji gostilni udaril nekega francoskega vojaka s sekuro po glavi ter ga smrtno ranil. Kljub zdravniški skrbi je Francoz umrl dne 15. t. m. Gostilničar Roth je pobegnil, toda vojaška straža ga je zasledila in je upati, da ga pripelje v roke pravice.

— Blago za Belgrad. Prometno ministrstvo je organiziralo izkrcavanje blaga na Donavi in Savi iz ladij-vlačilnic, ki jih doslej ni bilo mogoče raztovoriti zaradi pomanjkanja delavnih moči in tehničnih sredstev. V sled tega se je naupati, da bo belgrajsko prebivalstvo kmalu preskrbljeno z najpotrebnejšimi živili.

— Iz Hlebca pri Lescu. Dne 14. t. m. je umrl tu naš dobiro sovaščan France Zupan, četovodja pri bivšem 27. domobranskem pešpolku. Od leta 1915. je bival v Rusiji, kjer si je nakopal kal bolezni. N. p. v m.!

— Liptavski smrad. Mestna aprovizacija razdeljuje ubožni akciji A liptavski »sir«, ki pa ni sir, temveč neka smrdeča pocarija. To naj torej jedo beračji, ki se jim vrhu tega zaračuna 2 K 50 vin. četrt kilograma, namesto 1 K 50 vin., kakor je bilo naznanjeno. Če pa prinese človek nazaj, pa nočejo vzeti. To je škandal od aprovizacije. Zahtevamo odločno, da se vsakemu, kdor prinese nazaj, vrne denar. Rečejo smo tudi ljudje in ne moremo pojesti tega, kar drugi nočejo. Tudi denarja nimamo toliko, da bi ga slepo proč metali. — Eden za več prizadetih.

Pisarni stroj ADLER, dobro ohranjen, se proda. Več se poizve v Rožni dolini št. 155. 354

Vajenec se sprejme v trgovino z mešnim blagom pri Leop. Knez, Krško. (396)

Andrej Grobler, ml.
občin. tajnik in rudniški uradnik
v dobi 24. let.
Pogreb blagega pokojnika bo v nedeljo, dne 19. januarja ob pol 4. uri na tukajšnje pokopališče.
Pokoj večni njegovi duši!
Medija-Izlake, 18. jan. 1919.
Načelnstvo.

Odda se služba
cerkvenika in organista

na Kostanjah, p. Vrba ob jez. (Koroško).
Opazka: Plača po dogovoru; lep posrtnski zaslužek; polja dobi v najem. Rokodelec ima prednost. Zupnik: Fr. Umnik. 467

Žago
smrekov les.
vzajem v najem eventuelno kupim, najraje na Gorenjskem, KUPIM tudi

Ponudbe pod šifro »S. K.« na upravnishstvo »Slovenca«. 436

Gozd
na prodaj, 3294 m³ lesa brez zemlje, največ smreke. Ob trdi ravni cesti, 6 km do postaje. Matija Obrar, Maribor, Ribiška ulica števila 9.

Semenski cenovnik za 1919
je izšel in se brezplačno dobi.
Semenska trgovina Al. Kersika v Ljubljani, Vrtača št. 3.

Dražbeni oklic.
V sredo, dne 22. prosinca 1919 točno ob 9. uri dopoldne se bode v deželni bolnici oddalo na javni dražbi približno 5 vagonov mineralnih vod.
Zdražitelj mora kupnino takoj v gotovini vplačati, ter kupljeno mineralno vodo na lastne stroške odstraniti.
Nadaljna pojasnila se dobe v stavbnem oddelku narodne vlade (stvarna demobilizacija) soba št. 6.
V Ljubljani, dne 11. prosinca 1919.
Za vodstvo stvarne demobilizacije: Ing. KOBAL, l. r.

Živega apna
odda na drobno in debelo po nižji ceni v času od 20. do 25. januarja v Stranah pri Kamniku trgovec Franc Bodaj. 395

V večjem mestu Slovenije se prodaja

zobotehniški atelje
z zelo dobro ideo prakso z vso opremo vred. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod »Zobotehnik«. 220

Pozor!
Poljedelski stroji in orodje
vseh vrst, lastnega in tuje izdelka se nabavi najceneje pri slovenski trdki: D. Stucin na Dunaju, 18. okr. Röhngasse 4. - Dopisuje se slovensko!

Edina slovenska veletrgovina ametnega cvetja in pogrebni potrebin
Anton Z. Finžgar
VARAZDIN (HRVATSKO)
dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d.
Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Potrni neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znanem in prijateljem pretresujočo vest, da je naš iskreno ljubljeni sin, oziroma brat in zenin

ANDREJ GROBLER ml.
vodja posojilnice, občinski tajnik in rudniški uradnik
v četrtek, dne 18. januarja ob pol 9. uri zvečer po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere v starosti 34 let izdihnil svojo blago dušo.
Pogreb nepozabnega bo v nedeljo ob pol 4. uri iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.
Sv. zadušne maše se bodo brale v raznih cerkvah.
Medija-Izlake, dne 18. januarja 1919.
Andrej in Marija Grobler, Fran in Dlenizil, starši, brata.
Marija, sestra.

Sprejmemo se
1 prodajalka
2 ekspedientinji
1 pisarniška moč.
Zglasiti se je pri: K. ČAMERNIK & Co, Ljubljana.

Razglas.
Dne 26. t. m., v nedeljo ob 2. uri popoldan, se bo prodajalo potom javne prostovoljne dražbe na licu mesta poleg pivovarne in orožniške postaje na Vrhniki, **posestvo** obstoječe iz velike močno zidane stavbe, katera je zelo primerna za ureditev kakršnekoli trgovine, gostilne, večje obrti ali podjetja.
Zadaj poslojpa prostorno dvorišče in krasen sadni vrt; ob vrtu teče Ljubljana. Vodovod v hiši; tudi električna razsvetljava bode na razpolago. Poleg tega parcela 4 njive posejane s pšenico v meri ka 4000 m². Cenjeno je v skupnem K 70.000, prodaja pa se tudi njive na željo kupcev posebej.
Resni kupci se vljudno vabijo na lice mesta.

Zastoj
dobi vsak na željo moj ceni o zlatini, srebrni in godalih. Violine po K 40, 45, 55 in višje. Dobro harmonike K 45, 60, 80, dvovrstne dunajske harmonike K 120, 140, trivrstne K 300, 400 in višje. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu razposiljalnica Jan Konrad, Brdx 1995, c. in kr. dvorni založnik, Češko. :

Stambilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Cerne, graver in izdelovatelj kavčuk-stambilijev
Ljubljana, Dobri trg 1.

Usnjene čevlje
po novih cenah v vseh oblikah in velikostih zopet razpošilja
»Čevljarska zadruga«
Miren, začasno Vrbovec, p. Mozirje, Zahtevajte cenike!

KARBID
od 100 kg naprej v železno-pločevinastih zabojih v vsaki množini razpošilja točno proti predplačilu »Tovarnica za dušik, d. dr. v Rušah pri Mariboru«. Nadaljna pojasnila se pri omenjeni tovarnici na razpolago. 303

ČEVLJE
s pravimi podplati

ročno delo za težake, moške, ženske in otroke izdeluje po meri za posamezne pare, razprodaja in razpošilja na drobno in debelo po prav nizkih cenah
Čevljarsko-gospodarska zadruga
r. z. z. o. z. 394
na Dobračevi pri žireh, Kranjsko.

Pozor! Došlo je večje število
slamoreznice
trpežne konstrukcije v raznih izpeljavah. Vsak, ki potrebuje slamoreznico, naj si jo pride kupiti takoj, ker je povpraševanje za njimi zelo veliko.
V zalogi so tudi vsakovrstni drugi stroji.
Franc Hitti
zaloga poljedelskih strojev, Ljubljana, Martinova cesta 2.

Iščem prostor za brivnico
kje v kakem malem mestu ali trgu na Gorenjskem, Dolenjskem ali Spod. Štajerskem. Kupim tudi že vpeljano brivnico. Cenjeni županski uradi se uljudno naprošajo, ako je vsled vojne kje izpraznjeno mesto, naj sporočijo na upravnishstvo lista »Slovenca« pod »JUGOSLOVAN 335«.

Ženitna ponudba.
29 letni mladenič, gospodarsko in trgovsko naobrazen, mirnega, resnega značaja, s premoženjem K 50.000 se želi seznaniti z gospodično, oziroma tudi z mlado vdovo, ki bi imela boljše posestvo z že vpeljano gostilno ali trgovino na prometnem kraju. Naslov in opis, sedaj brez slike, se prosi na upravo tega lista pod šifro: »Mira hodočnost«. Tajnost zajamčena. 400

Povečane slike
de naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno : izvršuje umetniško po vsaki fotografiji
Davorin Roušek
prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani
KOLODVORSKA ULICA št. 34 a.

Pristno TOALETNO MILO
fino dišeče komad 100 gr 3 kos. K 13— 12 kos. K 48— 24 kos. K 92—
Pristno domače suho PRALNO MILO
za kg kron 22—, pri večjem naročilu popust. Pošilja proti predplačilu
M. JUNKER, izvoznik trdka Zagreb 29, Petrinjska 3, Hrvatsko.

Mim za kmetijsko mladev iščem merice pod pogojem, da se odda za dobo 6 do 10 let in toliko travnika zraven, da redi lahko eno kravo, ter 1 do 2 oraja zemlje za rejo 3 do 4 prašičev. Mlinar je oženjen, 4 otroci odrasli. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 371.

Za neko grofovsko graščinsko posestvo blizu Ptuj se išče
oskrbnik
ki govori kak slovanski jezik in nemščino. Ne pod 35 leti, izurjen v poljskih in vinogradniških delih, katolik, moralen, trezen, brez otrok. Ponudbe pod »Oskrbnik 26a« na Klenrelechovo anončno pisarno v Gradcu. 370

Za neko graščinsko gospodarstvo blizu Ptuj se sprejme katoliška, trezna strogo moralna
GOSPODINJA-oskrbnica
katera je zmožna govoriti kak slovanski jezik in nemščino. Starost 30 do 40 let. Znati mora nekaj kuhati ter biti izvežbana v prasičje- in kurjereji. Ponudbe pod »Gospodinja 26a« na Klenrelechovo anončno ekspedicijo v Gradcu

Plemenska telica za rejo
6 mes. stara, se prodaja. Istotam se odda
vrtno zemljišče v najem
nahajajoče se v mestu. - Poizve se v tovarni strojev G. Tönnies v Ljubljani.

IVAN KACIN
izdelovalnica harmonijev
amer. izvora, izdeluje vseh vrst harmonije ter tudi sprejema vsakovrstne harmonije v popravilo. — Začasno: Komenskega ul. 36/I, Ljubljana.

Posestvo je naprodaj,
obsegajoča 10 oralov jako rodovitnih njiv in 20 oralov gozda. Na posestvu je hiša z vsemi gospodarskimi posopji (dva velika svinjaka, hlev, pod itd.) in vodovod. Posestvo je arandirano. Vse skupaj s hišnim in gospodarskim inventarjem se takoj proda za ceno 90.000 K.
Natančneje poizvedbe se dobe v
Dobrodetni pisarni v Ljubljani,
Poljanska cesta št. 4.

Električne naprave
za trgo, občino, mline, žage itd. ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje »Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave VOJNOVIĆ & Co., Ljubljana, Dunajska cesta št. 22.« Popravlja strojev in aparatov v lastni mehanični delavnici. - Prospekti in proračuni brezplačno.

Odvetnik Dr. Matej Senčar
naznanja, da je zopet odprl svojo odvetniško pisarno
v Ptuj, Kaiserfeld-ulica št. 11.

Večja manufakturna trgovina išče
potujoče agente in stalne zastopnike
dobro izvežbane moči in zmožne takoj oddati manufakturno blago, posebno pa moško sukno. Kaucije zmožni naj se obrnejo na »Veletrgovino J. KOKOSINEK, MARIBOR.«

Anončna
Ekspedicija v vse jugoslovanske in inozemske časopise.
Al. Matelič, Ljubljana
Kongresni trg št. 3/1.
Brezplačna sestava učinkovitih inseratov v vseh evropskih jezikih.
pisarna

Posestvo naprodaj:
obstoječe iz lepe hišice iz 8 do 10 prostorov, hlev za 10 glav živine, lepega kozoletca itd. ter 24 oralov bukovega gozda in 12 oralov njiv, travnikov in drugega ozemlja. Skupno 36 oralov. Leži ob južni železnici, tik Save, 10 minut od kolodvora, na cesti. Cena K 60.000 z inventarjem vred. Proda se radi preselitve lastnika. Natančneje pod poštini predal št. 76. Ljubljana.

Vsak, kdor rad poceni kupi
pohištvo
naj se oglasi takoj
v zalogi pohištva Udo Bratovž
Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Razpis.
Popolniti je 12 službenih mest za provizorne strežnike moškega spola v deželni blaznici na Studencu. S to službo je spojena pravica do prostega stanovanja brez družine, hrane, službene obleke in nagrade mesečno 60 K v prvem letu, 80 K v drugem letu. Po dvehletnem zadovoljivem poskusnem službovanju in po prestatnem strežniškem izpitu se bo kompetentnemu oblastvu predlagalo, da se strežniki stalno namestijo s pravico do časovnega napredovanja in starostne preskrbe. Začetna plača po definitivnem imenovanju znaša 1200 K; od 6. leta naprej imajo definitivni strežniki pravico do 8 v pokojnino viševših triletnic po 150 K, tako, da bi znašala polna pokojnina po 30 letih definitivnega službovanja letno 2400 K; naradni užitki ostanejo kakor v prvih letih nespremenjeni. Za časa provizornega službovanja v prvih dveh letih velja za obojestransko odpoved 14 dnevni rok. V smislu službenih določil za provizorne strežnike prosilci ne smejo biti stari manj kot 25 in ne več kot 35 let. Prošnje, katerim je priložiti dokazilo telesne sposobnosti, rojstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, ter spričevalo o npravnosti, kakor tudi izkaz o dosedanjem službovanju, je vlagati osebno pri vodstvu deželnih dobrotelnih zavodov v Ljubljani do 25. februarja 1919. Tam se dobivajo tudi podrobnejša pojasnila.

Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave
v Ljubljani, dne 16. januarja 1919. 402

Kranjska deželna podružnica
n.-a. dež. življenske in rentne, neugodno in jamstvene zavarovalnice
v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n.,
sprejema zavarovanje na doživlje in smrt, združeno tudi z vojnimi rizikom, otroških do, rentna in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja.
— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —
Prospekti zastoj in poštne prosto. — Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.